

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 2-го Декабря. — 1847 — Wilno. WTOREK, 2-go Grudnia.

ВВУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Ъ Н А.

Всерадостный день восшествия на Всероссийский Престолъ Его Императорскаго Величества Государя Императора празднованъ былъ въ Вильнѣ со всѣмъ торжествомъ, приличнымъ этому драгоценному, для сердца каждаго вѣроподданнаго.

Въ 10 часовъ утра, Его Высокопревосходительство Г. Виленскій Военный, Гродненскій, Минскій и Ковенскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ-Лейтенантъ Теодоръ Яковлевичъ *Мирковичъ*, изволилъ принимать поздравленія Духовныхъ особъ, Гг. Военныхъ и Гражданскихъ чиновниковъ и Дворянства. Послѣ того, все собраніе отправилось въ Николаевскую Приходскую Церковь, гдѣ Высокопреосвященнѣйшимъ *Иосифомъ*, Архіепископомъ Литовскимъ и Виленскимъ, совершена была Божественная Литургія и молебствіе о здравіи и благоденствіи Великаго Монарха, съ провозглашеніемъ многолѣтія Ихъ Императорскимъ Величествамъ и всему Августѣйшему Дому.

Въ тоже время, во всѣхъ храмахъ, какъ Православнаго, такъ Римско-Католическаго и прочихъ исповѣданій, совершено было благодарственное молебствіе.

Въ 4 часа по полудни, у Г. Генералъ-Губернатора былъ обѣдъ для Военныхъ и Гражданскихъ чиновниковъ и почетныхъ Дворянъ. Во время стола не преставалъ гремѣть оркестръ военной музыки и при радостномъ и умильномъ народомъ гимнѣ: *Боже, Царя храни!* провозглашенъ былъ, съ истиннымъ восторгомъ, тостъ за здравіе Всемилостивѣйшаго Монарха, и всей Августѣйшей Фамиліи.

Вечеромъ городъ былъ иллюминированъ.

Санктпетербургъ, 26-го Ноября.

19-го числа, изволилъ возвратиться изъ-за границы Его Императорское Высочество Герцогъ Максимилианъ Лейхтенбергскій.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Najradośniejsza rocznica wstąpienia na Tron Wszzech Rosyi Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości, obchodzona była w naszym mieście z całą uroczystością, odpowiednią tej tak drogiej sercu każdego z wiernych poddanych pamiętce.

O godz. 10-ej z rana, Pan Wileński Wojenny, Grodziński, Miński i Kowieński Jenerał-Gubernator, Jenerał-Porucznik *T. J. Mirkowicz*, raczył przyjmować powińszowania osób Duchownych, Wojskowych i Cywilnych Urzędników i Dworzaństwa. Następnie całe zgromadzenie udało się do Parafialnego Kościoła św. Mikołaja, gdzie Jaśnie Wielmożny Arcybiskup Litewski i Wileński odprawił Mszę Świętą i dziękczynne modły za zdrowie i pomyślność WIELKIEGO MONARCHY, z pobożnym pieniem o długie lata dla Ich CESARSKICH MOŚCI i całego Najjaśniejszego Ich Domu.

W tymże czasie, we wszystkich innych świątyniach, tak Rzymsko-Katolickich, jako i dalszych wyznań, odprawiły się solenne nabożeństwa.

O godzinie 4-ej z południa, u Pana Jenerał-Gubernatora był obiad dla wojskowych i cywilnych Urzędników i znakomitszych Dworzan. W czasie uczty grzmiąca muzyka wojskowa, przy granu zaś radośnego i uroczystego hymnu: *Boże, zachowaj Cesarza!* spełniony był z najwyższą radością i zapałem, toast zdrowia Najmiłostwiejszego MONARCHY i całego Najjaśniejszego Domu.

Wieczorem miasto było oświetlone.

St. Petersburg, 26-go Listopada.

Dnia 19 b. m. raczył powrócić z zagranicy Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ Xiążę Maxymilian Leuchtenbergski.

Высочайшими Грамотами, 18 го и 25 Октября, Всемилостивейше пожалованы Кавалерами: ордена Св. Александра Невского, Чрезвычайный и Полномочный Посол Его Величества Императора Австрийского при Императорском Дворѣ, Графъ *Коллоредо-Вальсее*, и ордена Св. Анны 1-й степени, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Его Величества Короля Прусского при Императорскомъ Дворѣ, Генераль-Майоръ *Роховъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 20-го Ноября, Генераль-Адъютантъ, Генераль-Лейтенантъ Графъ *Строгоновъ* 1-й, согласно прошению его, уволенъ отъ должности Попечителя Московскаго Учебнаго Округа и отъ всѣхъ обязанностей по учебной части, съ оставленіемъ въ званіи Генераль-Адъютанта, Сенаторомъ и въ прочихъ занимаемыхъ имъ должностяхъ.

— По случаю отрѣшенія отъ должности Костромскаго Гражданскаго Губернатора, Государь Императоръ Высочайше соизволилъ поручить Генераль-Адъютанту, Князю Италійскому Графу *Суворову Рыльнико*, временно, управление Костромскою Губерніею, впредь до назначенія начальника сей губерніи.

ИЗВѢСТІЯ СЪ КАВКАЗА.

Въ осеннее время, мелкія партіи горцевъ, пользуясь мелководіемъ Терека, скрытно переправляются на лѣвый берегъ, для хищничества. Нынѣ казакамъ нашимъ удалось строго наказать покушеніе, болѣе другихъ дерзкое.

Въ ночи съ 9-го на 10-е Октября, хищники, переправившись черезъ Терекъ, захватили въ степи, близъ Станицы Новогладковской, табунъ лошадей. Сотникъ Камковъ съ станичными казаками бросился преслѣдовать неприятеля, настигъ его на обратной переправѣ черезъ Терекъ, и смѣло ударивъ въ шашки, опрокинулъ его въ рѣку. Захваченный табунъ отбитъ назадъ, и, кромѣ того, казаки взяли 14 лошадей съ сѣдлами и много оружія.

Между тѣмъ, по первому извѣстію о прорывѣ партіи, поскакалъ ей на перерѣзъ, изъ укрѣпленія Ташъ-Кичу, Войсковой Старшина Поляковъ съ 120-ю казаками Донскаго N. 40-го Полка. Они довершили поражение хищниковъ, и взяли въ плѣнъ 8 человекъ, съ оружіемъ и лошадьми.

По достовѣрнымъ свѣдѣніямъ, изъ этой партіи, состоявшей изъ 100 человекъ, возвратились домой, и то по одиночкѣ, менѣе 50-ти человекъ. Съ нашей стороны ранены 3 казака.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 16 Ноября.

Тайный статсъ-министръ Ротеръ, праздновалъ третьяго дня 50-лѣтній юбилей своей службы. Король пожаловалъ, того же числа, юбиланта орденомъ Чернаго Орла. Чиновники вѣдомствъ, коими управлялъ сей министръ, составили капиталъ въ 30,000 талеровъ, проценты коего назначены для содержанія трехъ мѣстъ въ основанномъ здѣсь Ротеромъ благотворительномъ заведеніи.

— Вчерашнее погребеніе профессора Дифенбаха было весьма великолѣпно. Покрайней мѣрѣ 100,000 человекъ собралось на этотъ печальный обрядъ, и около 300 экипажей, въ числѣ которыхъ и королевскіе, слѣдовали за гробомъ. Преемникомъ Дифенбаха, по званію профессора Химіи въ университетѣ, назначенъ будетъ профессоръ Баумъ изъ Герсвальда.

— 18-го числа скончался здѣсь, въ слѣдствіе случившагося прежде апоплексическаго удара, дѣйствительный тайный совѣтникъ Гоффманъ, знаменитый германскій государственный мужъ.

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 22—25 Ноября.

Король пріѣзжалъ вчера въ Парижъ, въ совѣтъ министровъ, а вечеромъ возвратился въ Сенъ-Клу.

— Въ сегодняшнемъ Монитерѣ обнародовано королевское постановленіе, коимъ палаты созваны къ 28 Декабря.

Презъ Найвысше Дипломата, 18-го и 25-го Паждзѣрника, Найлѣскавіѣй мianowani zostali Kawalerami: Orderu Św. Alexandra Newskiego, Posel Nadzwyczajny i Pełnomocny N. Cesarza Austriackiego przy Dworze Cesarskim, Hrabia *Collaredo-Walisee*, i Orderu Św. Anny 1-jej klasy, Posel Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N. Króla Pruskiego przy Dworze Cesarskim, Jenerał-Major *Rochow*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojskowym, d 20 Listopada, Jenerał-Adjutant, Jenerał-Porucznik Hrabia *Strogonow* 1-szy, stosownie do swojej prośby, uwolniony został od obowiązku Kuratora Moskiewskiego Naukowego Okręgu i od wszelkich zatrudnień w Wydziale Naukowym, z pozostaniem w stopniu Jenerał-Adjutanta, Senatorem i w innych zajmowanych przez niego obowiązkach.

— Z powodu usunięcia od obowiązków Gubernatora Cywilnego Kostromskiego, Jego Cesarska Mość Najwyżej zezwolił poruczyć Jenerał-Adjutantowi, Xięciu Italij-skemu, Hrabie *Suworowi-Rymnikskiemu*, tymczasowy zarząd gubernią Kostromską, aż do dalszego przeznaczenia Naczelnika tej gubernii.

WIADOMOŚCI Z KAUKAZU.

Zwykle w jesieni, drobne partye Górali, korzystając z małej wody w Tereku, skrycie przeprowadzają się na brzeg lewy, dla łupieztwa. Teraz kozakom naszym udało się ostro ukarać zamach, który był nad inne zuchwalszy.

W nocy z d. 9-go na 10-ty Października, rabusie, przeprowadzili się przez Terak, zajęli w stepie, blisko stancji Nowogladkowskiej, tabun koni. Setnik *Kamkow*, z kozakami tejże stancji, rzucił się w pogoń za nieprzyjacielem, dognał go przeprowadzającego się na powrót przez Terak, i śmieie uderzywszy z szablą w rękę, wpędził do rzeki. Zajęty tabun nazad odpędzony został, a prócz tego kozacy wzięli 14 koni z siodłami i wiele broni.

Tymczasem, na piérwszą wiadomość o wtargnieniu partyi, wyruszył, celem jej odcięcia, z warowni Tasz-Kiczu, Starszyzna wojskowy *Polukow*, ze 120 kozakami Półku Dońskiego N. 40. Dokonali oni porażki rabusiów i wzięli w niewolę 8 ludzi, z bronią i końmi.

Podług wierogodnych wiadomości, z partyi tej, składającej się ze 100 ludzi, powróciło do domu, i to pojedynczo, mniej niż 50-ciu. Z naszej strony raniono trzech kozaków.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s i a.

Berlin, 16 listopada.]

Tajny Minister Stanu Rother, obchodził onegdaj 50-letni jubileusz służby swojej. Król ozdobił w tym dniu jubilatora orderem Orła Czarnego. Urzędnicy wydziałów, któremi ten Minister zawiadywał, złożyli kapitał 30,000 talarów, od którego procent przeznaczono na utrzymanie trzech ubogich, w założonym tu przez Rothera instytucie dobroczynnym.

— Wczorajszy pogrzeb Professora *Diefenbach* był bardzo wspaniały. Najmniej 100,000 ludzi zebrało się na ten żałobny obrzęd, a blisko 300 pojazdów, pomiędzy którymi i królewskie, przyłączyło się do orszaku pogrzebowego. Następcą *Diefenbacha*, jako Professora Chirurgii w Uniwersytecie, mianowany będzie Professor *Baum* z *Gerswald*.

— Dnia 18 umarł tu w skutku doznanego poprzednio napadu apoplektycznego, Rzeczywisty Tajny Radca *Hoffman*, najznakomitszy statysta niemiecki.

F r a n c j a.

Paryż, 22—25 listopada.

Król zjeżdżał wczoraj do Paryża na radę Ministrów, poczem wrócił wieczorem do St Cloud.

— *Monitor* ogłosił dzisiaj postanowienie Królewskie, zwołujące Izby na dzień 28-my Grudnia.

— Король, на днях, принимал в аудиенции австрийского посланника, с которым имел продолжительное совещание относительно настоящего положения дѣлъ въ Италіи. Таможненный союз Церковной области съ Тосканю и Сардинію, справедливо считаютъ здѣсь первымъ важнымъ шагомъ къ преобразованію какъ торговыхъ, такъ и политическихъ сношеній всей Италіи. (См. Италія).

— Въ Римъ отправленъ курьеръ съ инструкціею для графа Росси. Посланнику поручено возстановить дипломатическія сношенія Бельгіи съ Римомъ, прекращенныя въ слѣдствіе непринятія римскимъ дворомъ вновь назначеннаго бельгійскаго посланника, г-на Леклерка.

— Къ французской эскадрѣ въ заливѣ Спеція, присоединилось еще 5 пароходовъ. Англійская эскадра близъ Мальты также все болѣе и болѣе усиливается, и Англичане собираютъ огромныя военныя припасы въ Мальтѣ и Корфу.

— Изъ Тулона сообщаютъ, что принцъ Жуэвильскій страдаетъ печенью, и что поэтому всѣ орды оставятъ флотъ на Средиземномъ морѣ и прибудетъ обратно въ Парижъ.

— Говорятъ, что Королева препроводила къ Папѣ въ видѣ подарка великолѣпную, алмазами украшенную, тиару. — Авиньонскій архиепископъ предписалъ также въ своей епархіи совершить молебствіе о благоденствіи Папы.

— Въ Газетѣ *Patrie* сообщаютъ, что во вторникъ англійскій, австрийскій и прусскій посланники присутствовали въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ, и послѣ совѣщанія, продолжавшагося два часа, отправленъ былъ курьеръ въ Швейцарію.

— Нашему посланнику въ Швейцарію, Г. Буале-Контъ, послано повелѣніе, чтобы онъ немедленно оставилъ Швейцарію и прекратилъ сношенія съ правящимъ Кантономъ (Форортомъ) и Сеймомъ. (См. Швейцарія).

— Важная новость, нѣсколько разъ повторенная и опровергнутая, сегодня снова распространилась въ Парижѣ: говорятъ, что Испанская Королева беременна.

— Баронъ Талейранъ, прибывшій изъ Мадрита съ депешами, пробылъ въ Парижѣ только 24 часа. Говорятъ, что онъ привезъ приглашеніе, чтобы герцогиня Монпансье прибыла съ своимъ супругомъ въ Мадридъ, и получилъ отказъ. Утверждаютъ также, что большинство кортесовъ потребуетъ, чтобы герцогиня Монпансье, какъ наследница престола, жила при своей сестрѣ въ Испаніи, но кажется, что французскій кабинетъ на это не согласится.

— Въ слѣдствіе совѣщанія лорда Пальмерстона съ герцогами Броли, состоялось постановленіе, въ которомъ сказано, что въ случаѣ, если Розасъ не согласится на предложенія Англии и Франціи, предприняты будутъ общія непріятельскія мѣры противъ его власти въ Буэнос-Айресъ.

— Новая почтовая конвенція между Англіею и Франціею на дняхъ была подписана, со стороны Франціи, графомъ Дежаномъ, а со стороны Англии — лордомъ Кларрикардомъ, выѣхавшимъ нынѣ обратно въ Англию.

— Главный совѣтъ сенскаго департамента, не смотря на объявленіе префекта, что онъ не долженъ заниматься политическими дѣлами, большинствомъ 25 голосовъ противъ 8 объявилъ себя въ пользу реформы выборовъ. Префектъ получилъ отвѣтъ, что эти учрежденія могутъ заниматься всѣмъ относящимся къ законодательству. Большинство другихъ главныхъ совѣтовъ равномерно объявило себя въ пользу реформы.

— Празднества приверженцевъ избирательной реформы все болѣе и болѣе увеличиваются; они происходятъ почти на всѣхъ пунктахъ Франціи. На празднествѣ, данномъ въ Компьенѣ, находились: 5 депутатовъ, 5 департаментскихъ совѣтниковъ, 6 уѣздныхъ совѣтниковъ, 29 меровъ, 109 городскихъ совѣтниковъ, 17 офицеровъ національной гвардіи и 25 избирателей.

— Третьяго дня дѣвица Люзи-Деспортъ получила свободу, вслѣдствіе окончательной резолюціи суда, что противъ нея не найдено никакихъ доказательствъ на счетъ ея посредственнаго участія въ преступленіи герцога Пралена.

— Исправительный судъ издалъ сегодня заочный приговоръ на королевскаго ординарца г-на Гюдеа, подвергающій его, за фальшивую картежную игру и обманъ, трехлѣтнему заключенію и уплатѣ 3,000 фр.

— Король принималъ въ тѣхъ дѣлахъ Ambasadora австрийскаго, зъ которымъ мѣлъ дѣлугу конференцію взглядомъ те-разнѣйшаго стану рзeczy we Włoszech. Związek celny państwa Rzymskiego z Toskanią i Sardynią, uważany tu jest słusznie za pierwszy ważny krok do przekształcenia tak handlowych jak i politycznych stosunków Włoch. (Ob. Włoszy).

— Do Rzymu wyprawiono gońca z instrukcjami dla Hr. Rossi. Posel ten otrzymał polecenie ułatwić wznowienie stosunków dyplomatycznych Belgii ze Stolicą Apostolską, przerwanych skutkiem nieprzyjęcia przez dwór Rzymski nowo-mianowanego Posła Belgijskiego, P. Leclercq.

— Do eskadry francuzkiej w zatoce Spezzia przyłączyło się jeszcze 5 parostatków. Eskadra angielska pod Malta powiększa się także coraz bardziej, a ogromne zapasy wojenne zgromadzają Anglicy w Malcie i Korfu.

— Z Tuluonu donoszą, że Xiążę Joinville cierpi na chorobę wątroby, i wkrótce opuści flotę na morzu Śródziemnym, aby do Paryża powrócić.

— Słychać, że Królowa przesała Papieżowi w podarunku pyszną, dyamentami wysadzaną tiarę. Arcybiskup Awiguoński nakazał także w swęj dyccezyi modły za pomysłność Papieża.

— Dz. *Patrie* donosi, że onegdaj, Postowie: Anglii, Austrii i Pruss, zgromadzili się w ministerstwie spraw zagranicznych, i po dwu godzinnęj konferencyi wysłany został gońiec do Szwajcaryi.

— Posłowi naszymu w Szwajcaryi, P. Bois le Comte, posłać miano rozkaz, aby natychmiast Szwajcaryą opuścić i wszelkie stosunki z Kantonem Rządzącym (Vorortem) i Sejmem zerwał. (Ob. SZWAJCARYA).

— Ważna nowina, zbyt często już powtarzana i zaprzeczana, rozeszła się dziś znowu po Paryżu: mówią, że Królowa hiszpańska jest przy nadziei.

— Baron Talleyrand, który przybył z depeszami z Madrytu, bawił tylko 21 godzin w Paryżu. Mówią, że przywoził z sobą prośbę, aby Xiężna Montpensier udała się z małżonkiem swoim do Madrytu, ale odmówną otrzymał odpowiedź. Słychać także, iż większość Korteżów zażąda, aby Xiężna Montpensier, jako domniemana następczyni tronu, mieszkała przy swęj siostrze w Hiszpanii; ale nie zdaje się, iżby gabinet francuzki chciał na to zezwolić.

— Na konferencyi między Lordem Palmerston i Xięciem Broglie w Londynie, miano się zgodzić, że w razie jeżeli Rosas okaże się głuchym na wszelkie przedstawienia, Anglia i Francya przedsięwzją wspólne kroki nieprzyjacielskie, przeciwko władzy jego w Buenos-Ayres.

— Nowa konwencya pocztowa między Anglią i Francją podpisana w tѣch dniach została, ze strony Francyi przez Hrabie Dejean, a ze strony Anglii przez Lorda Clanricarde, który własnie wyjechał na powrót do Anglii.

— Rada Jeneralna Departamentu Sekwany, pomimo oświadczenia Prefekta, że nie powinna się zajmować politycznemi interessami, oświadczyła się większością głosów 25 przeciw 8, na korzyść reformy wyborów. Odpowiedziano Prefektowi, że te korporacye zajmować się mogą wszystkim co się dotyczy prawodawstwa. Większość innych Rad Jeneralnych oświadczyła się w tym samym duchu.

— Uczty stronników reformy wyborczęj mnożą się coraz bardziej; zapowiedziano je prawie na wszystkich punktach Francyi. Na uczcie danęj w Compiègne, znajdowało się: 5 Deputowanych, 5 Radzców departamentowych, 6 Radzców powiatowych, 29 Merów, 109 Radzców municypalnych, 17 oficerów gwardyi narodowej i 25 wyborców.

— Onegdaj po południu, Panna de Luzy-Desportes wypuszczoną została na wolność, a to na mocy decyzji sądowej, że nie wykryły się żadne dowody względem jej pośredniego lub bezpośredniego udziału w zbrodni popełnionej na Xiężnie Praslin.

— Sąd poprawczy wydał dziś wyrok zaoczny na P. Cudin, byłego ordynausowego oficera Królewskiego, skazując go za fałszywą grę w karty i oszukaństwo na trzyletnie więzienie i 3,000 fr. kary pieniężnej.

га мирныхъ и благомыслящихъ своихъ подданныхъ, просить парламентъ объ учиненіи дальнѣйшихъ распоряженій къ прекращенію тѣхъ преступленій въ нѣкоторыхъ графствахъ Ирландіи. Съ чувствомъ крайняго соболѣзнованія взираетъ Е. В. на нынѣшнее положеніе Ирландіи, и предоставляетъ усмотрѣнію парламента принятіе мѣръ, кои бы, при должномъ охраненіи права собственности, послужили къ умноженію общественнаго благосостоянія народа и къ улучшенію улучшеній въ этой части Королевства. Е. В. узнала съ величайшимъ огорченіемъ, объ открытій междуособной войны въ Швейцаріи. Е. В. войдя въ сношенія съ союзниками своими, изъявила готовность употребить общее съ ними дружеское содѣйствіе къ доставленію Швейцарцамъ благодѣтельнаго мира. Е. В. заключила съ республикою Экваторомъ договоръ на счетъ пресѣченія торгова Неграми. Договоръ сей будетъ вамъ представленъ.

„Милорды и Господа члены нижней палаты!

„Е. В. приказала приготовить проекты постановленій на будущій годъ и представить ихъ на ваше разсмотрѣніе. Проекты сіи будутъ составлены, съ обращеніемъ вниманія на нужды государственной службы.

„Милорды и Господа!

„Е. В. поручаетъ вниманію парламента постановленія, касающіяся судоходства соединенныхъ королевствъ, съ тѣмъ—невозможно ли ввести въ оныхъ измѣненія, кои бы, неослабляя морскихъ силъ нашихъ, могли послужить къ умноженію выгодъ торговаго сословія и колоній. Е. В. назначила комиссара для изысканія средствъ къ обезпеченію здоровья жителей столицы, и поручаетъ заботливому вниманію вашему предложенія, кои будутъ сдѣланы по сему предмету. Съ глубокимъ сочувствіемъ Е. В. раздѣляетъ страданія рабочаго класса въ мануфактурныхъ округахъ Англіи и Ирландіи, одобряя терпѣніе, съ какимъ вообще переносятся эти страданія. Критическое положеніе торговаго сословія произвело недоимку по многимъ важнымъ отраслямъ государственныхъ доходовъ; но Е. В. надѣется, что при благословеніи свыше, торговля и промышленность въ соединенныхъ королевствахъ въ скоромъ времени возстановятся въ прежнемъ своемъ положеніи.“

ШВЕЙЦАРІЯ.

19-го Ноября, поутру, генералъ Дюфуръ уѣхалъ изъ Аарау къ дѣйствующимъ войскамъ. Судя по движенію войскъ, возвращающихся изъ Фрейбурга и идущихъ къ Луцернской границѣ, должно полагать, что нападеніе будетъ произведено, въ одно и то же время, со всѣхъ сторонъ. Носится слухъ, что Луцернскій большой совѣтъ рѣшилъ, большинствомъ четырехъ голосовъ, продолжать войну противъ Сейма.

— На границѣ Цюрихскаго Кантона съ Швицкимъ и Цугскимъ происходятъ ежедневныя перестрѣлки на аванпостахъ. Въ ночи на 18-е число, Швиццы сожгли также мостъ черезъ Зиль, при Гюттенѣ.

— Судя по донесеніямъ, сообщаемымъ въ *Republicano* о событіяхъ на Сень-Готардѣ, отъ 11-го Ноября, можно заключить, что нападеніе Тессинцевъ было совершенно отбито Урицами и Валлисцами. Айрольскіе волонтеры, не привыкшіе къ грубой музыкѣ пушекъ (*non assuefatti alla gran musica del canone*), отступили и разсѣялись. Не смотря на то, въ *Republicano* восхваляютъ ихъ храбрость, но сознаются также, что Зондербундцы держались мужественно. Послѣдніе болѣе не нападали на Айроло.

— Е. В. Король Пруссій утвердилъ манифестомъ, отъ 19го Ноября, обнародованнымъ въ Прусской Всеобщей Газетѣ, объявленіе нейтралитета и неприкосновенности Кантона Княжества Нешательскаго и Валанженскаго на все время междуособной войны въ Швейцаріи.

— Фрейбургъ находится въ совершенномъ внутреннемъ разстройствѣ въ слѣдствіе недостатка въ деньгахъ, дороговизны съѣстныхъ припасовъ и наконецъ неудовольствія и опасенія жителей, которыхъ большая часть предана радикальнымъ правиламъ. Нѣмецкіе Фрейбургцы крайне негодуютъ на быстрое и истинно постыдное отреченіе Правительства. 17-го Ноября, Фрейбургскій Кантонъ былъ объявленъ состоящимъ въ осажденномъ положеніи.

— Въ *Journal des Débats*, по частнымъ письмамъ изъ разныхъ странъ Швейцаріи, представляютъ слѣдующую печальную картину своеволя радикальныхъ

мыслящихъ подданныхъ, просить парламентъ о помочи, aby wy dal dalsze rozporządzenia, poskramiające zbrodnie, popełnione w niektórych hrabstwach Irlandyi. Z uczuciem najwyższej troskliwości patrzy J. K. Mość na obecne położenie Irlandyi i poleca rozważyć parlamentu środki, któreby, szanując należyte prawa własności, posłużyły w tej części połączonego Królestwa do ulepszenia towarzyskiego stanu ludu i utrwalenia ulępszeń. J. K. M. dowiedział się z największym smutkiem, o wybuchnięciu domowej wojny w Szwajcaryi. J. K. M. wszedłszy w układy ze swymi sprzymierzeńcami, oświadczyła gotowość użycia wspólnie z nimi swego przyjacielskiego wpływu dla zabezpieczenia Szwajcarom dobrodziejstw pokoju. N. Pani, rachując z usnością na utrzymanie powszechnego w Europie pokoju, zawarła układ z Rzeczpospolitą Equador, w celu przytłumienia handlu niewolnikami. Traktat będzie wam złożony.

„Милорды и Моści Пановіе Избы Нізшзѣі!

„N. Pani poleciła przygotować obliczenia wydatków na rok przyszły, aby te wam mogły być przełożone. Wykonane one będą z troskliwym względem na potrzeby publicznej służby.

„Милорды и Моści Пановіе!

J. K. Mość, poleca rozważyć parlamentu prawa, urządzające żeglugę połączonych Królestw, czyliby nie można wprowadzić w nich zmian, któreby, bez osłabienia naszej na morzu potęgi, pomnożyć zdołały dobro interesów stanu handlującego i osad — N. Pani mianowała Kommissarza, mającego zdać sprawę o najlepszych środkach ulepszenia stanu zdrowia stolicy; poleca oraz usilnie wazszej troskliwej bacznosci środki, które wam w celu zabezpieczenia w ogólnosci stanu zdrowia ludu przełożone będą. Z głębokim spófczuciem podziela N. Pani cierpienia klas pracowitych w okręgach fabrycznych, tak w Anglii, jako i Irlandyi, i podziwia wielką cierpliwość, z jaką w ogólnosci cierpienia te są znoszone — Ciągły ucisk klas handlujących spowodował niedobór wielu ważnych gałęzi dochodów Państwa; atoli J. K. Mość spodziewa się niewątpliwie, że niedługo nadejdzie chwila, w której, za błogostawieństwem Boskiej Opatrzności, handel i przemysł połączonych Królestw odzyska znowu swoje dawniejszą czynność.“

ШВАЙЦАРІЯ.

Дня 19 листопада з рана, Генерал Дюфур виїхав з Аарау до діяючої армії. Саджао з порушенъ войскъ, wracających z Fryburga i idących do granicy Lucernskiej, należy wnosić, że uderzenie na ten Kanton, zostanie ze wszech stron wykonane razem. Кражы погосла, że Wielka Rada Lucerny postanowiła, większością czterech, głosów, stawić zacięty opór przeciwko Sejmowi.

— На границы Кантону Цюрих, од strony Schwyz i Zug, daje się słyszeć codzienne strzelanie przednich straży. W nocy na 18-go listopada, mieszkańcy Schwyz spalili także most przez rzekę Sihl, przy Hütten.

— Саджао подлуг донесіенъ, umieszczonych w *Republicano* о wypadkach на St. Gotardzie, z d. 11 listopada, można wnosić, że napad Tessynczyków był zupełnie odparty przez mieszkańców Kantonów Uri i Walezji. Ajrolscy ochotnicy, nieprzywykli do wielkiej muzyki dział (*non assuefatti alla gran musica del canone*), cofnęli się i rozpierchli. Mimo to jednak, w *Republicano* chwala ich męstwo, ale wyznają także, że żołnierze Oddzielnej Ligi walecznie się trzymali. Ci ostatni nie napadali już на Ajrolo.

— Król Prusski zatwierdził manifestem, z d. 19 listopada, umieszczonym w *Prusskiej Pow. zezchniej Gazecie*, uznanie neutralności i nienaruszalności Kantonu Xięstwa Neuchatel i Valengeais, przez cały czas domowej wojny w Szwajcaryi.

— Fryburg znajduje się w zupełnym wewnętrznym nieładzie, z powodu braku pieniędzy, drożyzny żywności, i nakoniec nieukontentowania i niebezpieczeństwa mieszkańców, których większa część hołduje zasadom radykalizmu. Niemieccy mieszkańcy Fryburga niezadowoleni są z nazbyt rychłego i prawdziwie haniebnego podania się Rządowi. Dnia 17 listopada, Kanton Fryburgski ogłoszono za zostający w stanie oblężenia.

— *Journal des Débats*, podług prywatnych listów z różnych stron Szwajcaryi, kreśli następujący smutny obraz swawoli войск radykalnych po zajęciu Fryburga: „Wszyst-

двумя депутатами правительственной комиссии Цугского Кантона. Союзные войска заняли Кантон Цуг, в следствие капитуляции, подписанной, 20-го Ноября, Главнокомандующимъ, генераломъ Дюфуромъ, и двумя депутатами правительственной Комиссии Цугского Кантона. В силу этой капитуляции, Кантон Цуг отрывается отъ Зондербунда, и 22-го Ноября его должны были занять союзные войска. Войска Кантона будутъ обзоружены и распушены. Капитуляция была утверждена главными начальствами Цуга. Происшествіе это тѣмъ замѣчательнѣе, что большая часть цугскихъ войскъ находится въ Луцернскомъ Кантонѣ, а въ Цугскомъ стоятъ Швейцкіи и Унтервальденскіи войска, которыя приняли на себя защиту этого Кантона для обезпеченія собственныхъ своихъ пенсій, лежащихъ за сими Кантономъ.

— Въ Куръ получили съ эстафетою извѣстіе, что 17-го числа, послѣ полудни, Урийцы снова вторглись въ Тессинскій Кантонъ, и огнали всѣ Тессинскіи войска (4 или 5 баталіоновъ) изъ Айрола, и отбросили ихъ внизъ по Ливинской долины, до таможи Дазіо Гранде. Тессинское правительство просило Граубюнденское о посѣпной помощи.

И т а л і я .

Римъ, 10. Ноября.

День, въ который послѣдуетъ открытіе засѣданій стато-совѣта (*Consulta di Stato*), то есть 15-е число, справедливо считаютъ какъ Римляне такъ и жители всѣхъ провинцій, чрезвычайнымъ торжествомъ, ибо съ этого числа начинается новая эпоха въ существованіи сего государства. Торжество сего будетъ происходить слѣдующимъ порядкомъ. Всѣ 24 депутата, поутру, 15 числа, къ назначенному времени съѣдутся въ парадныхъ экипажахъ, предложивъ имъ для сей цѣли римскіи князьми, на площади *piazza del popolo*, гдѣ ихъ будутъ ожидать всѣ 14-ть баталіоновъ гражданской гвардіи. Отсюда все собраніе, при колокольномъ звонѣ всѣхъ церквей и военной музыкѣ, отправится чрезъ *Corso* на *Monte Cavallo*. Тамъ депутаты прежде получатъ апостольское благословеніе Его Святѣйшества, а потомъ торжественно отправятся въ церковь св. Петра, гдѣ при открытіи Святыхъ даровъ они вторично будутъ благословлены; за симъ послѣдуетъ торжественное *Veni Creator*. Изъ церкви депутаты отправятся въ Ватиканъ, гдѣ въ назначенномъ для сего залѣ, кардиналомъ Антонелли открыто будетъ засѣданіе.

— Лордъ Минто былъ третьяго дня у Папы, а потомъ посѣтилъ кардинала стато-секретаря; онъ весьма былъ доволенъ приемомъ Его Святѣйшества.

— Кардиналъ Феррети все таки не покидаетъ своего намѣренія оставить настоящую должность; сидѣніа занятія очевидно вредятъ его здоровью.

— Бывшій римскій губернаторъ, монс. Грасселини, неаполитанскій уроженецъ, за дурное исправленіе своей должности, не только удаленъ Папою вовсе изъ службы, но также лишены нравъ прелатуры. По особенной только милости Папы, онъ будетъ получать по 100 скуди въ мѣсяць, пока отъ неаполитанскаго Короля, какъ отъ своего монарха, не получитъ онъ другаго назначенія.

— Въ Римѣ случилось на сихъ дняхъ (20 Октября вечеромъ) происшествіе, превосходно обнаруживающее духъ тамошнихъ жителей. Приѣхавшій туда на время Тосканскій гражданскій гвардеецъ вошелъ, съ прѣсмыслими друзьями, въ кофейню на улицѣ Корсо, на углу *Via-делле-Конвертити*. Онъ былъ въ мундирѣ, и тѣмъ возбудилъ, разумѣется, невнятное любопытство толпы, которая тѣснилась предъ кофейней, и частію вошла въ нее, чтобы посмотреть на гвардейца. Это чрезмѣрное стеченіе народа не понравилось хозяину кофейни, и онъ прибѣгнувъ къ весьма дурно избранному средству—непросилъ Тосканца удалиться изъ его лавки. Тосканецъ ушелъ, но въ толи, обыкновенно собирающейся на Корсо, распространилась, какъ бѣгущій огонь, вѣсть объ этомъ поступкѣ хозяина, нарушающемъ гостеприимство. Возникъ общій ронотъ. Тысячи собрались предъ кофейней, которую вскорѣ покинули всѣ посѣтители; въ нее вошли нѣсколько человекъ, и объявили, что въ кофейнѣ этой неприлично стоять бюсту благороднаго Пия IX; бюстъ былъ снятъ, и хозяинъ немедленно заперъ своего лавку. На слѣдующее утро лавка была открыта, но ее посѣщали немногіе; на улицѣ же, предъ нею, постоянно толпилось множество любопытныхъ, которые ожидали, чѣмъ кон-

Рządzącej Kommissyi Kantonu Zug. Na mocy tej kapitulacyi, Kanton Zug oddziela się od Ligi; d. 22 listopada miały go zająć wojska Związkowe. Armia Kantonu ma być rozbrojona i zwinięta. Kapitulacja była zatwierdzona przez główne władze Kantonu Zug. Wypadek ten tem jest ważniejszy, że większa część wojsk tego Kantonu znajduje się w Kantonie Lucerny, w Zug zaś stoją wojska z Kantonów Schwyz i Unterwalden, które przyjęły na siebie obronę tego Kantonu, dla zabezpieczenia własnych swoich zagród, leżących po za tym Kantonem.

— W Kantonie Chur otrzymano przez sztafetę wiadomość, że d. 17 listopada z południa, mieszkańcy Uri znowu wpadli do Kantonu Tessynskiego, wygnali wszystkie wojska (4—5 batalionów) z Ajrolo i odparli w dół Lwinskię doliny aż do komory celnej Dazio Grande. Rząd Tessynski prosił Kanton Graubünden o rychłą pomoc.

W ł o c ł y .

Rzym, 10 listopada.

Dzień, (d. 15 listopada), w którym ma nastąpić otwarczenie posiedzeń Rady Stanu (*Consulta di Stato*), uważają słusznie Rzymianie, równie jak mieszkańcy wszystkich prowincyi, za uroczystość nadzwyczajną, ponieważ z nim rozpoczyna się nowa era w dziejach tego Państwa. Uroczystość ta odbędzie się w następującym porządku: Wszyscy 24 Deputowani, z rana d. 15, o oznaczonej godzinie, zjadą się w paradyżach powozach, które im Xiążęta Rzymscy na ten cel ofiarowali, na plac *Piazza del Popolo*, gdzie na nich czekać będą wszystkie 14 batalionów gwardyi obywatelskiej. Zjadą cały orszak, wśród odgłosu dzwonów i muzyki, ruszy przez *Corso* na *Monte Cavallo*. Tam Deputowani otrzymają na przód od Ojca św. błogosławieństwo Apostolskie, poczem udadzą się w uroczystej processyi do kościoła św. Piotra, gdzie przy wystawieniu N. Sakramentu, będzie im udzielone powtórne błogosławieństwo, poczem nastąpi uroczyste *Veni Creator*. Z kościoła Deputowani udadzą się do Watykanu, gdzie w przewidzianej na to sali, Kardynał Antonelli zgał posiedzenie.

— Lord Minto był onegdaj u Papieża, a następnie odwiedzil Kardynała Sekretarza Stanu. Doznanem przyjęciem bardzo był zadowolony.

— Kardynał Ferretti trwa ciągle w postanowieniu swoim usunąć się z dotychczasowej posady. Siedzaca pracą szkodzi mu widocznie.

— Były Gubernator Rzymu, Mons. Grasselini, rodem Neapolitańczyk, za złe sprawowanie swego urzędu, został przez Papieża nie tylko formalnie z posady tej złożony, ale nadto praw Prelatury pozbawiony. Ze szczególnej tyfko łaskawości Papieża pobierać ma miesięcznej płacy 100 skądów, dopóki od Króla Neapolitańskiego, jako swego Monarchy, nie otrzyma innego przeznaczenia.

— W Rzymie trafił się w tych dniach (20 października wieczorem) wypadek doskonale malujący duch tamecznych mieszkańców. Toskański gwardzista narodowy, który przyjechał na krótki czas do Rzymu, wszedł z kilku przyjaciółmi, do kawiarni na ulicy Corso. Gwardzista był w niewidzanym tu jeszcze mundurze gwardyi Toskańskiej, i bardzo naturalnie obudził niewinną ciekawość ludzi, który zaczął się zbierać przede drzwiami kawiarni, a nawet i wciskać się wewnątrz, aby się cudzoziemcowi przypatrzeć. To niezwykle skupienie się ludu nie podobno się gospodarzowi kawiarni, który dla pozbycia się natrętnych widzów, wpadł na bardzo niezręczny pomysł, prosić Toskańczyka, aby wyszedł z jego kawiarni. Toskańczyk wyszedł, ale w tłumie zwykle gromadzącym się wieczorem na Corso, rozszedł się, jak błyskawica, wiadomość o postępku gospodarza, który ułbił prawomocnością. Oburzenie stało się powszechne. Tysiące ludzi zgromadziły się przed kawiarnią, podczas gdy wszyscy znajdujący się w niej goście wyszli, zapowiadając gospodarzowi, że już więcej nigdy nie wróca. Po chwili weszło kilku ludzi z ulicy, oświadczając w imieniu zebranego ludu, iż nieprzyzwoita jest rzecz, aby w tak niegodnym domu stało popiersie szlachetnego Piusa IX; popiersie zatem zostało zdjęte i zaniesione do najbliższego posterunku

чится дѣло. На этотъ разъ хозяинъ избралъ лучшее средство: онъ вызвался дать всякое удовлетвореніе, и, раскаяваясь въ негостепримствѣ, купилъ у правительства право называть впредь свою кофейню *Caffe del Progresso*. Часовъ въ десять онъ дѣйствительно выставилъ эту вывѣску надъ входомъ. Молодой Тосканецъ, сопровождаемый Римскими офицерами гражданской гвардіи, посѣтилъ кофейню, и наконецъ миръ былъ совершенно восстановленъ. Бюсть Пія IX соби- рались принести обратно съ торжествомъ. Все кон- чилось самымъ учтивымъ и милымъ образомъ.

Неаполь, 9 Ноября.

Возстаніе въ Калабріи можно уже считать пода- вленныхъ. Число разстрѣлянныхъ мятежниковъ про- стирается до восьми человекъ.

— Англія потребовала удаленія изъ службы генера- ла Ланди, который дерзнулъ вскрыть англійскую пе- реписку, которая по назначенію своему въ Мальту, проходила чрезъ Мессину.

— Неаполитанскій флотъ въ Сициліи готовъ къ отплытію.

— Недавно въ Помпей открыли домъ, который своимъ богатствомъ и изяществомъ, превосходить все, что донынѣ было открыто. Но примѣчательнѣе всего то, что этотъ домъ имѣетъ второй и третій эта- жи, на которые ведутъ весьма широкія лѣстницы; онъ вѣрно принадлежалъ какому либо помпейскому се- натору.

Туринъ, 8 Ноября.

Монсиньоръ Корболи, прелатъ Его Святѣй- шества и синьоръ кавалере Мартини, камергеръ Его Императорскаго Высочества герцога Тосканскаго, подписали 3-го н. м., въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ Е. В. Короля Сардинскаго, слѣдующее объявле- ніе: Ст. 1. Учреждается таможенный союзъ между владѣніями Его Святѣйшества, Сардиніи, Тосканы и Лукки, который долженъ быть приведенъ въ дѣйствіе посредствомъ назначенія комиссаровъ договариваю- щихся державъ для начертанія общаго таможенного тарифа и для соглашенія о правильномъ раздѣленіи общихъ доходовъ. Ст. 2. При первоначальномъ про- ектѣ тарифа и при послѣдующихъ измѣненіяхъ долж- но имѣть въ виду расширеніе свободы торговли, сколь- ко она можетъ быть совместна съ общими интереса- ми. Ст. 3. Время и мѣсто для собранія конгресса вышепомянутыхъ комиссаровъ должны быть неме- дленно назначены по полученіи извѣстій объ оконча- тельныхъ намѣреніяхъ Е. В. Короля Обѣихъ Сицилій и Его Королевскаго Высочества герцога Моденскаго касательно ихъ присоединенія къ таможенному союзу.

Парма, 10 Ноября.

Эрцгерцогиня Марія Луиза, герцогиня Пармская, прибыла сегодня въ свою столицу, послѣ пятимѣсяч- наго отсутствія.

Сирія.

Бейрутъ, 24 Октября.

Сюда прибыли Гг. Лалеманъ и Боръ, коиъ фран- цузскій посланникъ въ Константинополь прислалъ сю- да по приказанію Гизо, для изслѣдованія Ливана и ис- ходатайствованія для Маронитовъ удовлетворенія.

— Здѣсь получено извѣстіе, которое по всюду въ другихъ странахъ, а только не на востокъ, показалось бы неимовѣрнымъ. Побѣдоносная армія Османа-Паши, въ походѣ изъ Курдистана въ Бейрутъ, между Орфою и Алеппомъ арабскими разбойниками была настигну- та и совершенно ограблена.

— Бедеръ-Ханъ-Бей помилованъ и получилъ дозво- леніе возвратиться въ отечество, мѣсто жестокостей, совершенныхъ имъ надъ христіанами.

гвардыи оывателскіей, почѣмъ господарь niezwłoczni zamknął swój handel. Nazajutrz, kawiarnia została wprawdzie otworzoną, lecz nikt prawie nie wstąpił do niej na ulicy zaś, przed nią, ciągle zgromadzała się wielka ilość ciekawych, którzy oczekiwali, na czym się rzecz ta skończy. Tą razą gospodarz wybrał trafniejszy środek: oświadczył, że gotów jest dać z siebie wszelkie zadosyć- uczynienie, i żałując swojej niegościnnosci, wyjednał u rządu prawo nazywać odtąd swoją kawiarnię „Kawiarnią Postępu“ (*Caffe del progresso*). Jakoż o godzinie 10-jej wywiesił rzeczywiście ten syłł nad wejściem. Młody Toskańczyk, w towarzystwie Rzymskich oficerów gwar- dyi narodowej, udał się znowu do kawiarni, gdzie także przybył Ciceroacchio, i pokój całkiem przywrócony został. Popiersie Piusa IX miało być odniesione na powrót z uroczystością. Rzecz cała zakończyła się najgrzeczniejszym i najprzyzwoitszym sposobem.

Neapol, 9 listopada.

Powstanie w Kalabrii można już uważać za przy- tłumione. Liczba rozstrzelanych powstańców wynosi ośm.

— Англія зажадала мѣста oddalenia ze służby Jenerała Landi, który považył się otworzyć korespondencyę an- gielską, co przeznaczona będąc do Malty, przechodzić miała przez Messynę.

— Flota Neapolitańska w Sycylii stoi gotowa do odply- nięcia.

— Odkryto właśnie w Pompei dom, który swém bogact- wem i elegancją przechodzi wszystko, co dotąd było od- kopane. Ale to szczególniej jest rzadkiem, że ten dom ma 2-gie i 3-cie piętro, do których prowadzą bardzo sze- rokie schody; należał on musiał do jakiego Senatorsa Pompei.

Turyn, 8 listopada a.

Monsignor Corboli, Prałat Jego Świątobliwości, i Signor Martini, Szambelan Jego Cesarskiej Wysokości Xięcia Toskańskiego, podpisali 3-go tego miesiąca, w Mi- nistryum spraw zagranicznych J. K. Mości Króla Sardyn- skiego, następujące oświadczenie: Art. 1. Ustanawia się Związek celny między posiadłościami Państwa Kościelne- go, Sardynii, Toskanii i Lukki, który ma być doprowadzo- ny do skutku za pośrednictwem wyznaczonych na to Kom- missarzy ze strony umawiających się mocarstw, dla uło- żenia ogólnej celnój taryfy i porozumienia się względem porządkowego rozdziału ogólnych dochodów. Art. 2. Przy pierwotnym projekcie taryfy i przy następnych jej zmi- anach, należy mieć na uwadze rozszerzenie wolności handlu, o ile to da się pogodzić z ogólnemi interessami. Art. 3. Czas i miejsce dla zgromadzenia Kongressu wyżej wspomia- nych Kommissarzy, mają być niezwłocznie oznaczone, po otrzymaniu wiadomości o ostatecznych zamiarach Króla Obojga Sycylii i Jego Kr. Mości Xięcia Modeny, względem ich przystąpienia do tegoż Związku.

Parma, 10 Listopada.

Arcy-Xiężna Marya-Ludwika, Xiężna Parmeńska, wróciła dzisiaj w zdrowiu pożądanem do swojej stolicy, po pięciu-miesięcznej nieobecności.

С И Р І Я.

Bejrut, 24 października.

Przybyli tu PP. Llalement i Bore, których Posel francuzki w Konstantynopolu wysłał tu z polecenia Guizo- ta dla zbadania Libanu i wyjednania Maronitom zadosyć- uczynienia.

— Nadeszła tu wiadomość, która wszędzie gdzieindziej, nie na Wschodzie, śmieszna być się zdawała. Zwycięz- ka armia Osmana-Baszy, w pochodzie z Kurdystanu do Bejrutu, została między Orfą i Alepem przez rozbojników arabskich napadniętą i całkiem zrabowana.

— Beder-Han-Bej został zupełnie ulaskawiony i po- zwolono mu wrócić do ojczyzny swojej, widowni okru- cienstw, jakich się na Chrześcianach dopuszczał.